



รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร  
โรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5  
The Causal Relation Model of the Success Indicator  
for Management Excellence Small School under Nakhon Ratchasima  
Primary Educational Service Area Office 5

วรากร ตันชนะเทวินทร์<sup>1</sup>  
สมเจตน์ ภูศรี<sup>2</sup>, สุเทพ เมย์ไธสง<sup>3</sup>  
เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร<sup>4</sup>, ปรีชา ประเทพา<sup>5</sup>

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อประเมินและยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 128 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โรงเรียนที่ให้ข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 6 อำเภอ 128 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวน 117 โรงเรียน โดยใช้เครื่องมือการวิจัย 2 ชุด เชิงปริมาณซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) กับ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยใช้สถิติขั้นสูง สถิติสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model = SEM) โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การวิเคราะห์ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษาในองค์กร ปัจจัยด้านประกันคุณภาพ ปัจจัยด้านประสิทธิผล ความสำเร็จองค์กร ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ย สูงสุดที่ 4.61 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 3.33 ซึ่งผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ 3.00 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. อยู่ระหว่าง 0.30 – 0.99

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างและพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ด้วยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency) และปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ตัวชี้วัดทั้งสิ้น 23 ตัว 2) ความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทางสถิติการวิจัย 3) ประเมินและ

<sup>1</sup> นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

<sup>2</sup> รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

<sup>3</sup> รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>4</sup> รองศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

<sup>5</sup> ศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม



ยืนยันรูปแบบ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไปในทางบวก ในความเหมาะสมของ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด คือค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าคะแนน 4.50 จึงสรุปได้ว่าโมเดลที่ออกแบบ มีความน่าเชื่อถือที่จะนำไปใช้ได้จริง

**คำสำคัญ :** ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

### Abstracts

The objectives of the research were 1) to create the causal relation model of the success Indicator for Management Excellence of small school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 2) To verify the correlation between the causal relation model of the success Indicator for achievement management of small school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 and the empirical data and 3) To evaluate and confirm the causal relation model of the success Indicator for Management Excellence of small school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5. A sample group of this research includes the total of 128 small schools in under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 in 6 Amphoe. The Stratified Random Sampling was applied to the sample group. Then, 117 small schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 were obtained. Both quantitative and qualitative researches were used in this study. Questionnaire was used for quantitative research while interview and connoisseurship by Structural Equation Model (SEM) using computer software to analyze the indicator of management in organization, quality assurance, effectiveness, organization achievement. The maximum and minimum of arithmetic mean were 4.61 and 3.33 higher than the determined criteria at 3.00 as well as standard deviation which was in the range of 0.30-0.99.

Results: 1) There are 23 Indicators was obtained from the creation of the causal relation model using Index of consistency and the improvement from experts 'suggestion. 2) The causal relation model and empirical data achieved the standard statistics for research. 3) The causal relation model was presented the confirmatory evaluation in the connoisseurship of propriety standard, feasibility standard, accuracy standard and utility standard. In overall, the experts responded with positive feedbacks and have satisfaction at high level with mean higher than 4.50. Therefore, the causal relation model is reliable and practical.

**Keywords :** the Success Indicator for Management Excellence Small School



## บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบัน และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมโลกมีการติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผสมผสานกับสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมตกอยู่ในภาวะวิกฤติ การแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาที่ยั่งยืนมิใช่การพัฒนาที่เน้นความสำคัญเฉพาะด้านเศรษฐกิจให้เจริญแล้วจะผลต่อการพัฒนาด้านอื่นๆ ให้เจริญงอกงามตามไปด้วย การพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีการพัฒนาแบบบูรณาการซึ่งต้องเน้นที่ตัวคนไทยให้มีคุณภาพและสมรรถนะให้มีความสามารถและมีความคิดสร้างสรรค์ สิ่งสำคัญที่จะสร้างคุณภาพของคนในชาติ คือการศึกษา ปัจจุบันมีสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวน 32,879 แห่ง เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน 10,877 แห่ง และโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 60 คน ถึง 1,766 แห่ง ซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวเหล่านี้ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เช่น ครูไม่ตรงเอก ครูไม่ครบชั้น งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดสื่อการเรียนการสอน จนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วน

## คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5
2. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จ มีลักษณะเป็นอย่างไร

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อประเมินและยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

## ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา  
การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ประกอบด้วยปัจจัย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษา ในองค์กร ปัจจัยด้านประสิทธิผล และปัจจัยด้านประกันคุณภาพและสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 5.
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง  
ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้สอน โรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 6 อำเภอ จากการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จาก 128 โรงเรียน ได้มาจำนวน 117 โรงเรียน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรแฝงภายนอก
    - 3.1.1 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษาในองค์กร
    - 3.2 ตัวแปรแฝงภายใน
      - 3.2.1 ปัจจัยด้านประสิทธิผล
      - 3.2.2 ปัจจัยด้านประกันคุณภาพ
      - 3.2.3 ความสำเร็จองค์กร



## กรอบแนวคิดการวิจัย

ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา ฮอยและมิสเกล (Hoy; & Miskel. 2001. 287-288) ; บัก (Bugg.2000 : 325) ; เบอร์เรท (Berrett. 2001 : 3002 – A) ; สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547 : 15 – 16) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 13 – 14) ; พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 9 (3) ที่กล่าวถึงความสำเร็จในการบริหารโดยมีปัจจัย ดังนี้คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษาในองค์กร ปัจจัยประกันคุณภาพ ปัจจัยด้านประสิทธิผล ความสำเร็จขององค์กร ของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ตรวจสอบความสอดคล้อง และ ประเมินและยืนยันรูปแบบ

ระยะที่ 1 สร้างกรอบแนวคิด

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและกรอบแนวคิด

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ (Interview)

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบและตรวจสอบสมมติฐาน

ขั้นที่ 1 ประชากร

ขั้นที่ 2 เลือกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือ / หาคุณภาพ

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล / วิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 ประเมินและยืนยันรูปแบบจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) รูปแบบ

## ผลการวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาารูปแบบความสัมพันธ์เชิง

สาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Interview) และปรับปรุงตามคำแนะนำ โดยประกอบด้วยปัจจัย 23 ปัจจัย

**ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษาในองค์กร** ครูปฏิบัติตามที่, ผู้บริหารปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่, คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่, สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้, สถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม, สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, การปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด

**ปัจจัยด้านประกันคุณภาพ** มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน, มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้, มาตรฐานด้านการปลูกจิตสำนึกและการเสริมสร้างการเป็นพลไทยและพลเมืองโลก, ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา, มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา, มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม

**ปัจจัยด้านประสิทธิผล** กลยุทธ์, โครงสร้างองค์กร, เทคโนโลยี, วัฒนธรรม, สภาพแวดล้อม

**ความสำเร็จองค์กร** พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ความผูกพันองค์กร, บรรยากาศองค์กร, ผลงานขององค์กร

2. สรุปผลจากการสอบถามความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5

ปัจจัยที่ประกอบเป็นโครงสร้าง เมื่อผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าปัจจัยที่มาประกอบเป็นโครงสร้างผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ทางสถิติ X ค่าเฉลี่ย (Mean), S.D. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Devia-

tion),  $R^2$  ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (Squared multiple correlation) หรือ ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ,  $X^2$  ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square), df องศาอิสระ (Degree of freedom),  $\lambda$  น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading), P-value, CFI, TLI, RMSEA, SRMR, KMO ค่าที่ใช้วัดระดับ ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy MSA,  $\rho_c$  ค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct reliability) ,  $\rho_v$  ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

3. เพื่อประเมินและยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินเชิงยืนยันรูปแบบจากประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards), มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards), มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) โดยภาพรวมพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไปในทางบวก ในความเหมาะสมของ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด คือค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าคะแนน 4.50 จึงสรุปได้ว่าโมเดลที่ออกแบบ มีความน่าเชื่อถือที่จะนำไปใช้ได้จริง

### อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 มีผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

### ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการศึกษาในองค์กร

ในผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการการศึกษาในองค์กร มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร แสดงให้เห็นว่าการบริหารจะให้เกิดประสิทธิผลนั้น ต้องศึกษาตัวชี้วัดเป็นองค์ประกอบการพัฒนาครูปฏิบัติตามหน้าที่ ผู้บริหารปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับ บุญยกุล หัตถกิจ (2556: 213-233) สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2554: 121) รางวัลคุณภาพแห่งยุโรป (2553: 123) ทุกคนในองค์กรต้องรู้จักหน้าที่ ต้องมีวิธีการที่กระทำเพื่อให้องค์กรมีความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับวิธีการเสริมสร้างทักษะความเป็นผู้นำ การมีส่วนร่วมเรียนรู้ระดับองค์กรพัฒนาผู้นำสู่นาคต วัตถุประสงค์ดำเนินการในระดับองค์กร และสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและผลการดำเนินการที่ดี ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีสถานะผู้นำ ค่านิยม การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม และยังสอดคล้อง Kuptanond (2002) ผู้นำที่มีประสิทธิผลคือผู้บริหารรู้จักหน้าที่ มีความสามารถในการบริหาร มีการตัดสินใจโดยเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วม ธร สุนทรายุทธ (2551: 457) ความสามารถในการบริหาร ผู้อำนวยการ ครู บุคลากร ต้องรู้จักหน้าที่ในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างองค์กรการมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันพัฒนาอย่างยั่งยืน สุรเสน ทั้งทอง (2551) การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กนับว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจากการประเมินภายนอกของ สมศ. จะพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ยังไม่ผ่านการ



ประเมินมาตรฐาน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็กได้รับงบประมาณน้อย ขาดแคลนอัตรากำลัง และบางครั้งกลายเป็นโรงเรียนฝึกการบริหารของผู้บริหารมือใหม่ป้ายแดง อีกประการหนึ่งคือทักษะการบริหารส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และความเครียดของผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะการบริหารที่ดี โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียน อาคารประกอบ เครื่องช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา การกระจายอำนาจ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาหรือเกิดวิกฤติคุณภาพเป็นทวีคูณ และยังมีการบริหารจัดการแบบเดิม ๆ ในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหลักสูตรหรือตอบสนองต่อหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในสังกัด 32,879 แห่งเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 120 คน ลงมา 10,877 แห่ง ในจำนวนนี้ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมากคือ มีนักเรียนตั้งแต่ 60 คนลงมา รวม 1,766 แห่ง ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่ มีปัญหาสำคัญ คือ

1. นักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อ และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร

2. โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กล่าวคือ มีการลงทุนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วนครู : นักเรียน ซึ่งตามมาตรฐานต้อง 1 : 25 แต่สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก อัตราส่วนครู : นักเรียน เท่ากับ 1 : 8 - 11 เท่านั้น

3. อาคารเรียน อาคารประกอบส่วนใหญ่ มีขนาดเล็ก มีห้องเรียนจำกัด สภาพทั่วไปชำรุดทรุดโทรม

ก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียน

4. โรงเรียน ตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ยังไม่มีศักยภาพ ในการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยสนับสนุน สถานศึกษา รวมทั้งชุมชนยังมีความจำเป็นต้องรับการพัฒนาศึกษา

5. นักเรียนมาจากครอบครัวที่ยากจนขาดแคลนต้องการการสนับสนุน เพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา และโอกาสมีชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต

6. บางโรงเรียนขาดครูผู้สอน ในบางสาขาวิชา ในบางช่วงชั้น และอยู่ห่างจากแหล่งการเรียนรู้

### ปัจจัยด้านประกันคุณภาพ

ในผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประกันคุณภาพ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร แสดงให้เห็นว่าการบริหารจะให้เกิดความสำเร็จนั้น ต้องศึกษาตัวชี้วัดเป็นองค์ประกอบการพัฒนา มาตรฐานด้านคุณภาพ ผู้เรียนมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการปลูกจิตสำนึกและการเสริมสร้างการเป็นพลไทยและพลเมืองโลก ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานด้านมาตรฐานส่งเสริม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรเห็นความสำคัญและตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และบุคลากรมีความเข้าใจว่ามีผลต่อตนเองและการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์ (2549: 236-244) เหนี่ยว สีลาวงศ์ (2551: 192-198) สำนักรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (2547: 15-16) อัมกร บุญช่วย (2550: 25-26) ชิวิน ทองศรี (2551, 148-159) ธงชัย บุญเรือง (2547: 8-9) ธรรมธรรณ บัวขุนเณร (2550: 25-26) นวพรรณี นามพุทธา (2555: 258-269) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบ การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำรายงานประจำปี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาในการบริหารสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา โดยปฏิบัติ การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนา



การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การจัดทำรายงาน การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติร่วมกัน พัฒนา จัดการศึกษาเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการ ประกันคุณภาพอย่างมีมาตรฐาน สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เผยผล ประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง พ.ศ.2549-2551 พบว่า ระดับขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ผ่านการประเมิน น้อยสุด ร้อยละ 79.5 เมื่อเปรียบเทียบกับสังกัดอื่น หาก พิจารณาขนาดสถานศึกษาพบ โรงเรียนขนาดเล็กผ่านการ ประเมินน้อยสุดร้อยละ 76.45 ขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษผ่านประเมินมากที่สุด ร้อยละ 98.5 รองลงมา เป็นขนาดใหญ่ ร้อยละ 95.61 โรงเรียนที่ไม่ผ่านประเมิน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สพฐ. โรงเรียน ระดับขั้นพื้นฐาน ทุกสังกัด ทุกขนาดที่เข้ารับประเมินมี 20,184 แห่ง ส่วนใหญ่สังกัด สพฐ. 18,088 แห่ง (ทั้งหมด 32,256 แห่งปี 2550) ไม่ผ่านประเมิน 3,772 แห่ง เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 3,389 แห่ง หากลงในรายละเอียดพบว่า ปีการศึกษา 2549-2550 มีโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สพฐ. ที่นักเรียนไม่เกิน 120 คนถึงร้อยละ 40 ของโรงเรียน สังกัด สพฐ. ทั้งหมดแต่ละปีรัฐอุดหนุนงบฯจำนวนมาก แต่คุณภาพการศึกษากลับไม่เพิ่มเท่าที่ควร เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2552) อย่างไรก็ตามเมื่อดูสภาพปัจจุบัน ปัญหาแล้วการขาดแคลนครูทั้งด้านปริมาณและความ เชี่ยวชาญ และขาดแคลนสื่อ จึงส่งผลต่อคุณภาพการเรียน การสอนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไม่ต้องสงสัย ผลการ ประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงไม่ใช่สิ่งแปลกประหลาดแต่ อย่างไม่เป็นสิ่งที่เป็นไปตามสมมติฐานทุกประการ

### ปัจจัยด้านประสิทธิผล

ในผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิผล มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร แสดงให้เห็น ว่าการบริหารจะให้เกิดประสิทธิผลนั้น ต้องศึกษาตัวชี้วัด

เป็นองค์ประกอบการพัฒนา กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยี วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม สอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ ยงค์กมล (2543: 240) พบว่า โครงสร้างขององค์กรและ บรรยากาศองค์กรส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเจมส์และโจนส์ (James & Jones, 1974, pp. 1096 – 1112) การจัดส่วนต่างๆ ของ โรงเรียน ซึ่งนอกจากจะช่วยในการบังคับบัญชาและ ควบคุมการทำงาน เพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิบสัน (Gibson, 1998) พบว่า โครงสร้างองค์กรส่งผลต่อองค์กร เช่นเดียวกับงานวิจัย ของพัชรีวรรณ กิจมี (2549: 44-46) ที่พบว่า โครงสร้าง องค์กรส่งผลต่อบรรยากาศองค์กร นอกจากนี้ พิมพร ไชยตา (2552: 132) จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นในการบริหารให้ประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องจัดการ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยี วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ของปัจจัยปัจจัย ด้านประสิทธิผลงานวิจัยเรื่อง กรณีศึกษารูปแบบความ สำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2557) โดย จันทร์จิรา จุมพลหล้า พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ และพรทิพา หล้าศักดิ์ แห่งคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สนับสนุนโดยสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดปฏิรูปโรงเรียนขนาดเล็กด้วยการยุบหรือควบรวม โรงเรียนไม่ใช่แนวทางแก้ปัญหาที่ประสบความสำเร็จใน ทุกกรณี ควรให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง และคนในชุมชนนอกจากนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ควรหา แนวทางยกระดับคุณภาพของโรงเรียนร่วมกัน ตั้งแต่ กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยี วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การจัด กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอน และการหา



งบประมาณในด้านตัวชี้วัดในการยุบ ควบรวม และคงอยู่ ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ชุมชนมีความพึงพอใจต่อ โรงเรียนขนาดเล็กในด้านการเรียนการสอน ทั้งด้าน วิชาการ การพัฒนาทักษะ กิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึง ความสะดวกในการเดินทาง ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ตัวชี้วัด ที่ถูกออกแบบโดยหน่วยงานส่วนกลางเพื่อยุบและควบ รวมโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา เพราะมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ การศึกษาของนักเรียนผ่านคะแนนข้อสอบ O-Netซึ่งเป็นการให้ความสำคัญต่อความรู้ของเด็กเพียงด้านเดียว เท่านั้น ไม่ได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตของชุมชน นอกจากนี้ การ ประเมินคุณภาพด้วยมาตรฐานตัวชี้วัดจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ไม่เหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีศักยภาพไม่เท่ากับโรงเรียน ขนาดกลางและใหญ่ที่มีความพร้อมหลายด้าน รวมทั้งการ ประเมินโดยใช้เอกสารไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่ควรพิจารณาก่อนยุบหรือควบรวมโรงเรียน ขนาดเล็ก คือ การรับฟังความเห็นของผู้ปกครอง และ ชุมชนว่าต้องการยุบหรือควบรวมโรงเรียนหรือไม่ และ อย่างไร เพราะหากภาครัฐทำไปโดยไม่ถามความเห็นจาก คนในชุมชน แทนที่จะทำให้เกิดประโยชน์ อาจก่อปัญหา แก่คนในชุมชนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หากโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีความพร้อมแต่ไม่สามารถทำให้เด็กมีคุณภาพ (ดี เก่ง และมีความสุข) ได้ ชุมชนก็พร้อมจะยุบและควบรวม โรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

### ความสำเร็จองค์กร

ในผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จองค์กรมี อิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหาร แสดงให้เห็นว่าการ บริหารจะให้เกิดประสิทธิผลนั้น ต้องศึกษาตัวชี้วัดเป็น องค์กรประกอบการพัฒนา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร การ มีส่วนร่วมของชุมชน ความผูกพันองค์กร บรรยากาศ องค์กร ผลงานขององค์กร สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นาวิ (2545) ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2540) พชรวิธรรม กิจมี (2549) ประทีน วิเศษสุวรรณ (2545) วูดส์ (Woods,

1998, p.668) บุษซี (Buzzi, 1991, p.3167-A) ซึ่งพบว่า ผู้นำทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีความ สัมพันธ์ที่ส่งผลทางบวกต่อการบริหารสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ยังแสดงถึงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของ ชุมชนเพื่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้

พิมพร ไชยตา (2552: 212-134) ความสำเร็จของ องค์กร จะส่งผลกับความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็ก

จนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551: 233) การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะใน โรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียน ที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอน บุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพ และนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

สุภัททา พิณตะแพทย์ (2542) ในการบริหารจัดการองค์กร โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาและ สถานศึกษานั้น ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินงานภายในองค์กร คือ การมีผู้บริหารที่มี ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพา องค์กรให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อ มุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือน อารูประจักษ์กายของผู้บริหารและผู้นำที่เป็นนักบริหารมือ อาชีพ ที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลได้ เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารจัดการที่ได้ชื่อว่า มีอาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน ภาวะ ผู้นำจึงเป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน

พิมพร ไชยตา (2552: 123-126) ผู้บริหารมี อิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จและส่งอิทธิพลโดยผ่าน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และส่งอิทธิพลโดนอ้อม





ผ่านปัจจัยบรรยากาศองค์กรและปัจจัยความผูกพันขององค์กร แสดงถึงพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลถึงความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสู่ความสำเร็จ

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการวิจัยนี้ เพื่อไปพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการการศึกษาสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน
2. ควรนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 ไปทดลองใช้ในโรงเรียนอื่นที่มีขนาดต่างออกไป หรือ ระดับชั้นที่ต่างกัน เพื่อยืนยันข้อมูลเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง
3. ควรนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 ไปทดลองใช้กับตัวแปรอื่นที่ยังไม่ได้ศึกษา
4. นำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 ไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่มีการขาดแคลน เช่น ขาดแคลนครู ขาดงบประมาณ เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา
5. ควรมีการเก็บข้อมูลและศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
6. ควรมีการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัด ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงและให้เกิดความยั่งยืน

### กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมฆไธสง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศ.ดร. ปรีชา ประเทพา

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ตรวจสอบแก้ไข ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

### เอกสารอ้างอิง

1. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2552). **วิกฤตคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก** ในหนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย. ฉบับวันจันทร์ที่ 6 เมษายน พ.ศ.2552
2. ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์. (2549). **การพัฒนาคุณภาพประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริมพลัง**. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
3. ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: The City Journal.
4. ธร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด .
5. นวพรรณี นามพุทธา. (2555). **รูปแบบการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26**. ปรินญา ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
6. บุญกุล หัตถกิจ. (2556). **รูปแบบการบริหารคุณภาพ การศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
7. ประทีน วิเศษสุวรรณ. (2545). **ปัจจัยการบริหาร สถานศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ เขต 1**. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)



8. ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
9. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา, 22 กรกฎาคม 2553.
10. พิมพ์ ไชยตา. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุขฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
11. พัชรวิรรณ กิจมี. (2549). แบบจำลองปัจจัยที่สัมพันธ์เชิงสาเหตุกับคุณภาพองค์การของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ภาคเหนือ. ดุขฎิบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
12. ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี, มิเกล กาไรซาบาล.
13. สุทธิพงษ์ ยงค์มกล. (2543). การวิเคราะห์ปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: เทคนิคเดลฟาย.
14. สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา,
15. สุรเสน ทั้งทอง. (2551). การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแบบรวมชั้นในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
16. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
17. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สมศ.
18. เหนี่ยว ศีลาวงค์. (2545). ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์พื้นฐาน. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
19. อำภา บุญช่วย. (2550). เอกสารคำสอนพฤติกรรมองค์กร (25-26). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
20. Berret, t D. Scott. (2001). Factor and their Effect in the Principal's Utilization of a Management Information System", Dissertation Abstracts International. 61(8) : 3002-A ; February.
21. Bugg, K.A. (2000). Quality Assurance Improvement Planning in Illinois High School. Illinois : n.p.
22. Buzzi, Michael Joseph. "The Reletionship of School Effectiveness to Selected Dimensions of Principles' Instructional Leadership in Elementtary School in the State of Connecticut." Dissertation Abstracts International 51,12 (June 191) : 3167-A.
23. Gibson, Jame L, John M. Ivancevich and James H. Donnelly, (1998). Organizational :Behavior, Sstructure, Proces.s 6th ed. (Dallas; Texas : Business Publications,Inc. 1998).
24. Hoy, W. K. & Miskel, Cecil G. (2001). Educational administration : Theory, research and practice. 6th ed. Singapore McGraw-Hill.
25. James, L. R., & Jones, A. P. (1974). Organizations Climate: A Review of theory and research. Psychological Bulletin, 81, 1096 – 1112.



26. Kuptanond, W. (2000). **Model of an effective school leadership**. Rungsit Business Review.
27. Wood, Kathleen Ann O’Loughlin. (1998). **Leadership Factors that Influence Educational Excellence**. Dissertation Abstracts International- A. (CD-ROM). 59(3): 668.